
V. POLITYKA I HARMONOGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1. Założenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy w świetle ochrony środowiska

Założenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Chojna w świetle ochrony środowiska zostały wyznaczone w oparciu o poniższe dokumenty:

- „Strategia rozwoju Gminy Chojna”,
- „Program Ochrony Środowiska Powiatu Gryfińskiego”.

Misja gminy Chojna:

“Zrównoważony rozwój gminy przy zachowaniu jej wartości przyrodniczych i kulturowych”

Misja, to syntetyczny opis sposobu postępowania w celu realizacji wizji gminy.

Cele strategiczne, stanowiąc ramy zrównoważonego rozwoju gminy, muszą zapewnić maksymalną efektywność gospodarczą, możliwie najwyższy poziom warunków bytowych i konsumpcji oraz takie użytkowanie zasobów, aby zapewnić ciągłość istnienia gminy. Celom strategicznym podporządkowane są cele szczegółowe, a tym z kolei zadania.

Struktura celów strategii

- Zachowanie rolniczego charakteru gminy ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z przekształceń sfery rolnictwa i jego otoczenia.
- Rozwój miasta Chojna jako lokalnego ośrodka wzrostu gospodarczego poprzez wykorzystanie położenia gminy i uwarunkowań lokalnych.
- Rozwój turystyki z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego przy zachowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

5.1.1. Cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska określone w strategii rozwoju gminy Chojna**Obszar: Infrastruktura techniczna**

- ◆ Kanalizacja i oczyszczanie ścieków - Realizacja programu budowy systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni w gminie Chojna (podstawa: opracowania z maja 1998 r.);
- ◆ Doprowadzenie do 100%-owego zaopatrzenia w wodę - Realizacja programu rozbudowy sieci wodociągowej (podstawa: dokumentacja z 1998r.);
- ◆ Rozbudowa infrastruktury drogowej;
- ◆ Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy;
- ◆ Realizacja koncepcji programowej gazyfikacji gminy Chojna (podstawa: dokumentacja z 1995 r.);
- ◆ Opracowanie planu zaopatrzenia gminy Chojna w ciepło (podstawa: założenia z 1998 r.);

Obszar: Rozwój gospodarczy

1. Rozwoju turystyki w oparciu o parki krajobrazowe, rzekę Odrę i przygraniczne położenie gminy:

- ◆ Tworzenie warunków dla rozwoju turystyki;
- ◆ Wypracowanie zasad współpracy pomiędzy parkami a gminami;

Obszar: Ochrona środowiska

1. Zachowanie czystego środowiska przy zachowaniu naturalnych, krajobrazowych i przyrodniczych walorów gminy:

- ◆ Zagospodarowanie przestrzenne;
- ◆ Poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie;
- ◆ Program zalesienia gminy (podniesienie stopnia lesistości gminy);

5.2. Cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska określone w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska

Wyznaczając cele i zadania do realizacji przyjętych założeń w powiatowym programie ochrony środowiska ustalono główne zasady polityki ekologicznej wyznaczając:

- cele ekologiczne
- kierunki działań
- zadania ekologiczne

Polityka ekologiczna dla powiatu gryfińskiego oparta została na II Polityce Ekologicznej Państwa, Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego oraz istniejących uwarunkowaniach prawnych z uwzględnieniem dostosowania polskiego prawa do prawa wspólnotowego Unii Europejskiej.

Powiatowy Program Ochrony Środowiska Powiatu Gryfińskiego wyznaczył następujące cele i zadania:

1. Realizacja celów w zakresie minimalizacji wpływu na środowisko oraz eliminacji ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach najwyższego oddziaływania na środowisko.

„Gorące punkty”

Wyszczególnienie Elektrowni „Dolna Odra” zlokalizowanej w Nowym Czarnowie jako podmiotu najbardziej znacząco oddziałującego na pojedyncze elementy środowiska

Zadania ekologiczne:

- Kontrola zakładów produkcyjnych lub innych podmiotów gospodarczych w celu zapewnienia prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności;
- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu;
- Zmniejszenie emisji substancji odorowych do powietrza związanych z działalnością hodowlaną;

- Ograniczenie odprowadzania zanieczyszczeń ze źródeł punktowych do rzek i jezior.

2 Realizacja celów w zakresie zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód,

Cel:

Zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości. Ważne z tego względu jest utrzymywanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych, co najmniej na poziomie wymaganym przepisami.

Zadania ekologiczne:

- Wdrożenie systemu zarządzania zasobami wodnymi;
- Opracowanie i sukcesywne wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek;
- Realizacja krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych przez:
 - sukcesywną modernizację istniejącej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej (rozdział kanalizacji sanitarnej i deszczowej) i pilną realizację nowych sieci na terenie powiatu,
 - optymalizację wykorzystania (dociążenie) oraz modernizację istniejących oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE,
 - budowę oczyszczalni przyzagrodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych (ukształtowanie terenu) oraz wsparcie finansowe dla rolników,
 - zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania,
 - wnikliwą kontrolę punktów zrzutu ścieków przemysłowych.
- Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika), pochodzących z działalności rolniczej;
- Preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych;
- Modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody;
- Opracowanie i realizacja programu ograniczania zanieczyszczeń wód spowodowanych produkcją rolną przez realizację ustawy o rolnictwie ekologicznym i Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

1. Realizacja celów w zakresie racjonalizacji zużycia wody

Zadania ekologiczne:

- Opracowanie koncepcji gospodarki wodno – ściekowej dla poszczególnych gmin powiatu, stanowiących podstawę do dalszych przedsięwzięć w tym zakresie;
- Opracowanie programów zaopatrzenia w wodę na terenie gmin powiatu;
- Wprowadzenie na terenie powiatu zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe;
- Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej;
- Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);
- Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (przez branże inne niż np. przemysł spożywczy i farmaceutyczny), oraz przez wprowadzenie zamkniętego obiegu wody w przemyśle;
- Przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni).

2. Realizacja celów w zakresie zwiększenia zasobów w zlewniach

Zadania ekologiczne:

- Odbudowa urządzeń piętrzących oraz budowa nowych obiektów;
- Budowa obiektów małej retencji wodnej;
- Kontrola stanu technicznego urządzeń wodnych;

3. Realizacja celów w zakresie zminimalizowania ilości wytwarzanych odpadów oraz wdrożenie nowoczesnego systemu ich wykorzystania i unieszkodliwiania.

Omówienie celów i zadań ekologicznych gospodarki odpadami zostało zawarte w odrębnym opracowaniu - „Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gryfińskiego”.

4. Realizacja celów w zakresie poprawy jakości powietrza

Kierunki działań ekologicznych:

- ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle,
- ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Realizacja określonych kierunków działań powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle

Zadania ekologiczne:

- Modernizacja układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję (w takich przypadkach istnieje możliwość wspólnego ubiegania się Urzędów wraz z zakładami o środki finansowe np. z eko-konwersji naszego zadłużenia);
- Objęcie pozwoleniami (w ramach gospodarczego korzystania ze środowiska) wszystkich zakładów przemysłowych;
- Wprowadzenie systemu monitoringu i kontroli emisji zanieczyszczeń na terenie zakładów przemysłowych (w razie przekroczeń dopuszczalnych stężeń należy spowodować, za pomocą wszystkich dostępnych środków administracyjnych, zaprzestania emisji);
- Wyznaczenie stref na terenie powiatu pozwalających na lokalizację zakładów przemysłowych, których produkcja będzie związana z nadmierną emisją zanieczyszczeń (strefy powinny być tak wyznaczone, aby zapewniały jak najmniejsze oddziaływanie na środowisko oraz mieszkańców);
- Spalanie węgla lepszej jakości lub zamiana nośnika energii na bardziej ekologiczny.

Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa

Zadania ekologiczne:

- Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu,

-
- Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna;
 - Centralizacja uciepłowania prowadząca do likwidacji małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych;
 - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne;
 - Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych).

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych

Zadania ekologiczne:

- Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru miast, budowa obejść drogowych, obwodnic, przebudowa dróg o małej przepustowości;
- Bieżącą modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych;
- Egzekwowanie reżimów emisji spalin przez pojazdy oraz eliminację pojazdów o podwyższonej emisji i nie posiadających katalizatorów;
- Intensyfikację ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych.

5. Realizacja celów w zakresie zminimalizowania uciążliwego hałasu w środowisku

Kierunki działań ekologicznych:

- *Aktualizacja informacji o emisji hałasu do środowiska;*
- *Ochrona przed hałasem komunikacyjnym;*
- *Ochrona przed hałasem przemysłowym.*

Aktualizacja informacji o emisji hałasu do środowiska

Zadania ekologiczne:

- Inwentaryzacja źródeł emisji hałasu do środowiska, zwłaszcza hałasu komunikacyjnego i przemysłowego;
- Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie.

Ochrona przed hałasem komunikacyjnym

Zadania ekologiczne:

- Dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu (obszarów położonych wzdłuż dróg krajowych nr 3, nr 26, nr 31 i autostrady A-6 oraz linii kolejowej nr 273 Wrocław Główny – Szczecin);
- Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien);
- Ograniczanie ruchu samochodowego w obrębie terenów ochrony przyrody (Parki Krajobrazowe);
- Tworzenie stałej sieci monitorowania poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren powiatu;
- Integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem.

Ochrona przed hałasem przemysłowym

Zadania ekologiczne:

- Opracowanie map akustycznych obrazujących rzeczywisty poziom hałasu wokół największych zakładów przemysłowych;
- Egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnych, ekranów oraz tłumików akustycznych);
- Wyznaczenie stref ochronnych wokół zakładów przemysłowych, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych.

6. Realizacja celów w zakresie ochrony mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Zadania ekologiczne:

- Inwentaryzacja i kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego;
- Wyodrębnienie obszarów i prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku;

- Ograniczanie emisji promieniowania do środowiska przez opracowanie programu ograniczania emisji do środowiska promieniowania pochodzącego przede wszystkim z urządzeń elektromagnetycznych i radiokomunikacyjnych;
- Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

7. Realizacja celów w zakresie zmniejszenia zużycia surowców nieodnawialnych przez racjonalne zużycie energii, surowców i materiałów wraz ze wzrostem udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych.

Kierunki działań:

- Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji;
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- Ochrona złóż kopalin przed trwałym zainwestowaniem i zalesieniem oraz niekontrolowaną eksploatacją.

Zadania ekologiczne:

- Opracowania programu zmniejszenia materiało- i energochłonności gospodarki;
- Stosowania bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwości współfinansowania);
- Opracowania programu rozwoju energetyki opartej o surowce odnawialne;
- Rozpoznania możliwości zasobowych i perspektywicznych regionu w zakresie głównych zasobów tego terenu;
- Prowadzenia dalszych poszukiwań i szczegółowego dokumentowania złóż;
- Ochrony złóż kopalin przed trwałym zainwestowaniem i zalesieniem oraz niekontrolowaną eksploatacją;
- Ochrony złóż perspektywicznych poprzez uwzględnianie obszarów ich występowania w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego;
- Rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- Zwiększenia efektywności wykorzystania rozpoznanych i eksploatowanych złóż.

8. Realizacja celów w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb przed degradacją oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

Kierunki działań:

- Rekultywacja gleb zdegradowanych;
- Ochrona gleb przed erozją dzięki zalesianiu terenów zdegradowanych;
- Ochrona gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów.

Zadania ekologiczne:

- Inwentaryzacja degradacji gleb;
- Opracowanie programu rekultywacji gleb;
- Zalesianie terenów zdegradowanych;
- Opracowanie zasad doprowadzenia żyzności gleb do wartości optymalnych;
- Zagospodarowanie gleb marginalnych na uprawy stanowiące źródło energii niekonwencjonalnej;
- Upowszechnianie stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

9. Realizacja celów w zakresie zachowania walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności.

Kierunki działań:

- *Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych;*
- *Ochrona siedlisk i ekosystemów oraz krajobrazu;*
- *Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt;*
- *Ochrona lasów;*
- *Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.*

Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych

Zadania ekologiczne:

- Opracowania planów ochrony parków krajobrazowych:
 - Cedyński Park Krajobrazowy,
 - Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry,
 - Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”;

-
- Wspierania gmin w ustanawianiu użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu;
 - Bieżącej ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych;
 - Przygotowania planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych pomników przyrody.

Ochrona siedlisk i ekosystemów oraz krajobrazu

Zadania ekologiczne:

- Wyznaczenie miejsc rozrodu i siedlisk gatunków chronionych zwierząt i roślin oraz opracowanie dokumentacji tych obszarów;
- Przeprowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszaru powiatu;
- Prowadzenie prac badawczych dotyczących stanu przyrody i bioróżnorodności krajobrazu (w tym m.in. krajobrazu rolniczego, kulturowego);
- Opracowanie i wdrożenie strategii ochrony obszarów wodno – błotnych, dolin rzecznych i innych korytarzy ekologicznych.

Ochrona roślin i zwierząt

Zadania ekologiczne:

- Wdrożenie programów reintrodukcji roślin i zwierząt ginących i zagrożonych przez opracowanie zasad przeprowadzania reintrodukcji dzikich gatunków;
- Racjonalizacja gospodarowania zwierzętami łownymi i zwalczanie kłusownictwa.

Ochrona lasów

Zadania ekologiczne:

- Ochrona i powiększanie zasobów leśnych (opracowanie planów urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody);
- Prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki);
- Działania prowadzące do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów;
- Zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;

- Zgodne z zasadami przyrody użytkowanie zasobów leśnych przez realizację funkcji produkcyjnych na zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej;
- Szkolenie prywatnych właścicieli lasów na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej;
- Dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych przez opracowanie programu udostępniania i zagospodarowania lasów do celów rozwoju turystyki i wypoczynku, regeneracji zdrowia, edukacji ekologicznej.

Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym

Zadania ekologiczne:

- Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego selektywnego dostępu do terenów wyjątkowo cennych przyrodniczo;
- Wprowadzenie odpowiednich procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem;
- Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych.

10. Realizacja celów w zakresie ochrony przed poważnymi awariami oraz sprostanie nowopowstającym zadaniom, takim jak zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.

Zadania ekologiczne:

- Opracowanie zewnętrznych planów operacyjno – ratunkowych dla zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii i opracowanie planów działania oraz współdziałania pomiędzy poszczególnymi jednostkami;
- Zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrolę przewozów i stanu technicznego pojazdów oraz czasu pracy kierowców.

5.3. Cele, kierunki i zadania do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla gminy Chojna

We wcześniejszych rozdziałach przeprowadzono analizę stanu środowiska oraz uwarunkowań społeczno – gospodarczych na terenie gminy Chojna. Szczegółowo omówiono poszczególne elementy środowiska i towarzyszące im zagrożenia.

Konsekwencją dokonanej analizy i zidentyfikowanych zagrożeń jest podjęcie działań zmierzających do naprawy niekorzystnego stanu środowiska.

W celu realizacji przyjętego założenia konieczne jest ustalenie głównych zasad polityki ekologicznej w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Wymaga to wyznaczenia:

- **celów ekologicznych** – cel po osiągnięciu którego, ma nastąpić poprawa danego elementu środowiska stanowiący ostateczny efekt podejmowanych kierunków działań (a w ramach kierunków działań, zadań ekologicznych);
- **kierunków działań** – kierunki służące do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych;
- **zadań ekologicznych** – konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych kierunków działań w ramach danego celu ekologicznego. Zadania te mają charakter długookresowy i winny być realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Z uwagi na długi okres „dochodzenia” do wyznaczonego celu, z zaproponowanych zadań należy określić zadania priorytetowe (priorytety ekologiczne) do realizacji.

Cele, zadania, limity i okresy ich uzyskania wynikają przede wszystkim z opracowanych i zatwierdzonych dokumentów, takich jak:

- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010;
- Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego;
- Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfińskiego.

Program Ochrony Środowiska dla gminy Chojna oparty więc został o postanowienia wyżej wymienionych dokumentów oraz o postanowienia wynikające z dokumentów planistycznych, koncepcji i innych opracowań lokalnych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z obowiązujących przepisów.

Poniżej przedstawiono obszary strategiczne, cele, kierunki i zadania ekologiczne dla gminy Chojna w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska. Ich realizacja złoży się na wypełnianie zadań określonych w II Polityce Ekologicznej Państwa, Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego oraz Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfińskiego, co powinno prowadzić do zrównoważonego rozwoju gminy.

Obszar strategiczny 1: Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych

Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi jest jednym z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając to założenie określony został:

Cel ekologiczny 1: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji;*
- *Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego za pomocą wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

Kierunek działania 1: Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji

Działanie to jest jednym z najważniejszych w polityce ekologicznej państwa gdyż prowadzi do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń „u źródła”. Krajowy limit zakłada zmniejszenie wykorzystania surowców ze źródeł pierwotnych o 40 % w stosunku do roku 1990 – 2010 r.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Promowanie nowych małodopadowych technologii;
2. Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsiębiorstw proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.);
3. Wprowadzenie gminnych programów w zakresie zmniejszenia strumienia wytwarzanych odpadów, zwiększenia ponownego wykorzystania surowców odpadowych, rozdzielenia strumienia odpadów.

Kierunek działania 2: Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

W polityce energetycznej państwa przewiduje się zmniejszenie w roku 2010 zużycia energii na jednostkę produktu krajowego o 25 % w stosunku do 2000 roku. Zakłada się ponadto w roku 2010 osiągnięcie poziomu 7,5 % udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej (obecnie udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii pierwotnej w Polsce wynosi 2,5 %). Poziom ten ma być

osiągnięty poprzez odpowiednie wykorzystanie zasobów biomasy, energii wody i wiatru, słońca, wód geotermalnych oraz biogazu z odpadów.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Gminny Plan Energetyczny powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska;
2. Promowanie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle i energetyce oraz podniesienie ich sprawności;
3. Poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór drzwi i okien o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą) kierunkową orientacją stron świata) – głównie w budynkach użyteczności publicznej;
4. Wdrażanie energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - zaprowadzenie katalogu ofert dostępnych technologii i udostępnienie ich zainteresowanym;
5. Zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
6. Promocja oszczędności energii cieplnej i elektrycznej oraz proekologicznych nośników energii w ramach działalności Gminnego Punktu Edukacji Ekologicznej.

Podsumowanie

Zmniejszenie zużycia wody, materiałów i energii oraz wykorzystywanie surowców wtórnych jest bardzo racjonalnym podejściem w dziedzinie poprawy ekonomiki produkcji. Zmniejszy się przez to presja na środowisko, zmniejszeniu ulegną opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, zmniejszą się także koszty energii i surowców stosowanych w produkcji.

Realizacja powyżej scharakteryzowanego celu ekologicznego zależy przede wszystkim od działań podejmowanych przez przemysł i energetykę zawodową, a także przez sferę komunalną. Gmina mając jednak na uwadze konieczność osiągnięcia założonych limitów powinna uczestniczyć w doskonaleniu organizacji rynku energii, promowaniu energooszczędnych maszyn i urządzeń, stymulowaniu rozszerzenia zakresu inwestycji termoizolacyjnych.

Do 2004 roku, wskaźniki zużycia wody, materiałochłonności i energochłonności, zostaną wprowadzone do systemu statystyki publicznej i zostanie określony zakres

i sposób wykorzystania tych wskaźników w regionalnych i lokalnych programach ochrony środowiska.

Obszar strategiczny 2: Ochrona powietrza

Zgodnie z przepisami polskiego prawa ochrona powietrza polega na zapobieganiu powstawaniu zanieczyszczeń, ograniczaniu lub eliminowaniu wprowadzonych do powietrza substancji zanieczyszczających w celu zmniejszenia stężeń do dopuszczalnego poziomu lub utrzymania ich na poziomie dopuszczalnych wielkości.

Uwzględniając założenia ochrony powietrza określono:

Cel ekologiczny 1: Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce;*
- *Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa;*
- *Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

Kierunek działania1: Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce

W emisji zanieczyszczeń do powietrza dominującą rolę odgrywają sektory wytwarzania i zaopatrzenia w energię oraz przemysł. Skupienie się na ograniczeniu emisji z wymienionych sektorów przyniesie pewne efekty ekologiczne na terenie gminy.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Modernizacja układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję (w takich przypadkach istnieje możliwość wspólnego ubiegania się Urzędu wraz z zakładami o środki finansowe np. z eko – konwersji naszego zadłużenia);
2. Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wokół dużych emitorów zanieczyszczeń (strefy te powinny być tworzone z gatunków roślinności o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane);
3. Modernizacja istniejących kotłowni zakładowych oraz gminnych i komunalnych ciągów kominowych celem ich dostosowania do termicznego przekształcania odpadów powstających w procesie produkcji meblowej, zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Kierunek działania 2: Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa

Tzw. niska emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z ogrzewnictwa komunalnego stanowi w miastach ok. 50 % ogólnej emisji zanieczyszczeń, zaś na terenach wiejskich ok. 80 %. Źródłem powstawania zanieczyszczeń jest przede wszystkim wykorzystywane w przestarzałych urządzeniach grzewczych paliwo w postaci niskiej jakości węgla, a także różnego typu materiały odpadowe.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Opracowanie Gminnego Planu Energetycznego;
2. Ograniczanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy);
3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat: wykorzystania proekologicznych nośników energii oraz szkodliwości spalania materiałów odpadowych (działalność Związkowego Punktu Edukacji Ekologicznej);
4. Uwzględnienie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego obszarów rozwoju energetyki odnawialnej;
5. Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, biogaz;
6. Budowa sieci gazowej na obszarze gminy i zwiększenie liczby odbiorców;

Kierunek działania 3: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych

Ruch drogowy jest istotnym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększające się natężenie ruchu, stan dróg oraz stan techniczny pojazdów stanowią źródło zagrożeń, w tym przyczyniają się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Bieżąca naprawa dróg i ciągów komunikacyjnych;
2. Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych;
3. Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).

Obszar strategiczny 3: Ochrona przed hałasem

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska (Dział V, art. 112), „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, między innymi poprzez utrzymanie hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz przez zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, w przypadku, gdy jest on dotrzymany”. Polityka Ekologiczna Państwa zakłada ograniczenie do roku 2010 hałasu na obszarach miejskich wokół terenów przemysłowych oraz głównych dróg i szlaków kolejowych do poziomu równoważnego nieprzekraczającego w porze nocnej 55 dB.

Uwzględniając założenia ochrony przed hałasem określono cel ekologiczny:

Cel ekologiczny 1: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ochrona przed hałasem komunikacyjnym;*
- *Ochrona przed hałasem przemysłowym.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

Kierunek działania 1: Ochrona przed hałasem komunikacyjnym

Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, które mają wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego na obszarze gminy. Z tego względu zadania wyznaczone w zakresie ochrony środowiska przed hałasem są również powiązane z zadaniami wynikającymi z polityki transportowej państwa.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien);
2. Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem.

Kierunek działania 2: Ochrona przed hałasem przemysłowym

Poziom emisji hałasu ze źródeł przemysłowych jest porównywalny z emisją ze środków transportu, jednak na jego oddziaływanie jest narażona mniejsza liczba

mieszkańców. Częstą przyczyną złego klimatu akustycznego wokół zakładów przemysłowych jest ich niewłaściwa lokalizacja w stosunku do obiektów sąsiadujących.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wyznaczenie stref ochronnych wokół przedsiębiorstw, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych;
2. Tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół przedsiębiorstw.

Obszar strategiczny 4. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Poziom promieniowanie niejonizującego jest jednym z czynników wpływających na jakość życia człowieka. Podstawowa zasada ochrony przed polami elektromagnetycznymi została zapisana w art. 121 Prawa Ochrony Środowiska. Zgodnie z tą zasadą ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Uwzględniając założenia ochrony przed promieniowaniem określono:

Cel ekologiczny 1: Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem niejonizującym

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Preferowanie małokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.*

Osiągnięcie wyznaczonego celu ekologicznego w ramach określonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

Kierunek działania 1: Preferowanie małokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Dla ograniczenia potencjalnego wpływu promieniowania na mieszkańców gminy należy w ramach ochrony podjąć następujące działania:

1. Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych;

2. Uwzględnienie w studiach uwarunkowań i planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni).

Obszar strategiczny 5: Ochrona zasobów wodnych

Gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych oraz korzystanie z wód reguluje ustawa Prawo Wodne. Zakłada ona gospodarowanie wodami uwzględniające zasadę wspólnych interesów i powinna być realizowana przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności.

Uwzględniając założenia ochrony zasobów wodnych określono:

Cel ekologiczny 1: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Zarządzanie zasobami wodnymi;
- Racjonalizacja zużycia wody;
- Ochrona wód;
- Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.

Osiągnięcie założonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

Kierunek działania 1: Zarządzanie zasobami wodnymi

Zarządzanie zasobami wodnymi jest jednym z podstawowych zagadnień mających wpływ na rozwój regionu i jakość życia na jego obszarze.

Zadanie ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Dostosowanie się do powiatowego zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe, na terenie gminy.

Kierunek działania 2: Racjonalizacja zużycia wody

Racjonalizacją użytkowania wody powinny być objęte wszystkie działy gospodarki korzystające z jej zasobów. Konieczne jest zatem w najbliższej przyszłości ograniczenie zużycia wody przede wszystkim w przemyśle i rolnictwie oraz ograniczenie strat

związanych z jej rozprowadzaniem. Krajowy limit został ustalony w zakresie zmniejszenia wodochłonności produkcji o 50 % w stosunku do roku 1990 - 2010.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działań to:

1. Wprowadzenie normatywów zużycia wody (określonych przez Starostwo Powiatowe) w wodochłonnych dziedzinach produkcji w oparciu o zasadę stosowania najlepszych dostępnych technik – BAT, (przedsiębiorstwa na terenie gminy);
2. Dostosowanie do powiatowych wskaźników zużycia wody w gospodarce komunalnej stymulujących jej oszczędzanie;
3. Ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji rolnej);
4. Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody na cele przemysłowe i rolnicze w przeliczeniu na jednostkę produkcji;
5. Realizacja przez zakłady planów racjonalnego gospodarowania wodą (np. wprowadzających zamknięte obiegi wody).

Kierunek działania 3: Ochrona wód

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości. Ważne z tego względu jest utrzymywanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych, co najmniej na poziomie wymaganym przepisami. W ramach ochrony wód wyznaczony limit krajowy mówi o zapewnieniu 75 % redukcji związków biogenych ze ścieków komunalnych odprowadzanych do cieków stanowiących element zlewiska Bałtyku – do roku 2015.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej;
2. Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);
3. Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia właściwej jakości wody;
4. Ustanowienie stref ochrony wokół ujęć;
5. Wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów ochronnych wód podziemnych oraz ujęć wody;

6. Przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni);
7. Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (przez branże inne niż np. przemysł spożywczy), oraz przez wprowadzenie zamkniętego obiegu wody w przemyśle;
8. Budowa sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej (rozdział kanalizacji sanitarnej i deszczowej) na terenie gminy;
9. Modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE;
10. Budowa oczyszczalni przyzagrodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu), wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przyzagrodowe;
11. Zewidencjonowanie oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;
12. Wnikliwa kontrola punktów zrzutu ścieków przemysłowych;
13. Wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek;
14. Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej – budowa stanowisk składowania obornika i zbiorników na gnojówkę do roku 2010;
15. Prowadzenie przyjaznej środowisku gospodarki na stawach rybnych;
16. Preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych.

Kierunek działania 4: Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna

W ochronie przed lokalnymi powodziąmi (podtopieniami) ważne jest wprowadzenie kompleksowego systemu ochrony przed taką powodzią oraz systemu zbiorników retencji wodnej. Ze względu na możliwe wystąpienie zagrożenia powodziowego (lokalnego) na terenie gminy Chojna działania powinny zmierzać do prawidłowego utrzymania ochrony przeciwpowodziowej.

W ramach wyznaczonego kierunku działania należy realizować następujące zadania ekologiczne:

1. Przeprowadzenie działań formalno-prawnych w zakresie ujęcia w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego terenów zalewowych gminy;
2. Inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji.

Obszar strategiczny 6. Ochrona powierzchni ziemi

Ochrona powierzchni ziemi zgodnie z zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, polega na zapewnieniu jej jak najlepszej jakości.

Uwzględniając założenia ochrony powierzchni ziemi określono:

Cel ekologiczny 1: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Gleby użytkowane rolniczo;*
- *Zasoby kopalin.*

Osiągnięcie wyznaczonego celu w ramach określonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

Kierunek działania 1: Gleby użytkowane rolniczo

Biorąc pod uwagę, klasyfikację bonitacyjną gleb na terenie gminy Chojna, ich odczyn pH i stan zanieczyszczenia metalami ciężkimi należy dążyć do racjonalnego wykorzystania tych gleb oraz zapewnienia im właściwej ochrony.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin oraz na skutek działalności człowieka;
2. Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej);
3. Dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji;
4. Podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu;
5. Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
6. Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu;

7. Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych);
8. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego;
9. Rekultywacja terenów zdegradowanych.

Kierunek działania 2: Zasoby kopalin

W zakresie zagadnień zasobów kopalin, ważna jest ochrona obszarów perspektywicznych i ochrona złóż udokumentowanych.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Obszar strategiczny 7. Gospodarka odpadami

Zagadnienia związane z gospodarką odpadami zostały szczegółowo omówione w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Chojna.

Obszar strategiczny 8. Zasoby przyrodnicze

Ochrona zasobów przyrody ma prowadzić do zachowania istniejącego jej stanu (różnorodności gatunkowej) oraz stwarzania warunków do jak najlepszego rozwoju.

Uwzględniając konieczność ochrony zasobów przyrody określono:

Cel ekologiczny 1: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju przy aprobacie lokalnej społeczności;*
- *Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym;*
- *Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt;*
- *Ochrona lasów;*
- *Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.*

Osiągnięcie określonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

Kierunek działania 1: Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych

Rozwój gospodarczy gminy pociąga za sobą niebezpieczeństwo degradacji obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, z tego względu ważne jest połączenie systemu rozwoju obszarów cennych przyrodniczo z rozwojem społeczno gospodarczym gminy.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Utrzymanie czystości w miejscach o większym natężeniu ruchu turystycznego na terenie gminy i w lasach;
2. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych.

Kierunek działania 2: Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym

Ze względu na zagęszczenie sieci infrastruktury w krajobrazie oraz potencjalny rozwój gospodarczy na terenie powiatu, należy zadbać o uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania poszczególnych gmin powiatu, wniosków wynikających z istniejącej lub planowanej lokalizacji terenów chronionych wraz z ich otulinami (rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Przestrzeganie odpowiednich procedur lokalizacyjnych chroniących tereny prawnie chronione przed przeinwestowaniem;
2. Opracowanie programu rozwoju agroturystyki w gminie;
3. Lokalizacja obiektów rekreacyjnych i turystycznych podporządkowana wymogom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
4. Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych.

Kierunek działania 3: Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków zwierząt szczególnie rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy wyłączyć np. z zalesiania;
2. Przeciwdziałanie wypalaniu traw.

Kierunek działania 4: Ochrona lasów

Istniejące na terenie gminy znaczne obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych istniejących zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej i gospodarczej).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wdrażanie powiatowego planu zwiększenia lesistości;
2. Zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;
3. Zachęcanie prywatnych właścicieli lasów do przestrzegania prawidłowych zasad gospodarki leśnej;
4. Opracowanie granic polno-leśnych lub ich aktualizacja w planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunek działania 5: Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody

Gmina Chojna ma sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla terenów przyrodniczych. Kolejnym zagrożeniem jest gospodarka rolna w pobliżu terenów cennych przyrodniczo oraz intensywna zabudowa mieszkaniowa o nieuregulowanej gospodarce ściekowej oraz odpadowej. Z tego względu ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
2. Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
3. Funkcjonowanie Punktu Edukacji Ekologicznej (PEE), w zakresie prac Wydziału Ochrony Środowiska;
4. Tworzenie i rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych.

Obszar strategiczny 9. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie ochrony środowiska

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

Cel ekologiczny 1: Zacieśnienie współpracy między gminą a nadleśnictwami

Kierunek działania 1: Pisemna wymiana i obieg informacji pomiędzy gminą a nadleśnictwami;

Kierunek działania 2: Wzajemna współpraca podczas opiniowania planów, programów oraz innych przedsięwzięć strategicznych;

Kierunek działania 3: Inwentaryzacja i delimitacja granicy polno-leśnej;

Kierunek działania 4: Współpraca ze strażą Leśną w związku z likwidacją dzikich wysypisk śmieci.

Cel ekologiczny 2: Wykorzystanie aktywności organizacji pozarządowych

Kierunek działania 1: Udział Związku Harcerstwa Polskiego, Ligi Ochrony Przyrody i lokalnych klubów ekologicznych w promocji i organizacji akcji ekologicznych.

Cel ekologiczny 3: Intensyfikacja współpracy międzygminnej

Kierunek działania 1: Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi gminami;

Kierunek działania 2: Nawiązanie współpracy z Inwestorami w celu wdrożenia gazyfikacji gminy.

Obszar strategiczny 10. „Gorące punkty” i przeciwdziałanie poważnym awariom

Jednym z celów polityki ochrony środowiska jest **minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego**, w tzw. „gorących punktach”.

Cel ten łączy działania z zakresu ochrony różnych elementów środowiska. Z tego względu kierunki działań służące do jego osiągnięcia skupiają się na przyczynach i ewentualnych skutkach ich powstawania.

Z uwagi na skalę oddziaływania zakładów, podlegają one ciągłej wewnętrznej i zewnętrznej kontroli, co pozwala na bieżącą ocenę ich wpływu na środowisko naturalne oraz ewentualny stopień zagrożenia. Natomiast pozostałe podmioty gospodarcze są to zazwyczaj niewielkie (w skali kraju) zakłady, ale ich działanie wymaga nieustannej kontroli w celu zapewnienia prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności.

W związku z powyższym przyjmuje się następujące zadania ekologiczne:

1. Kontrola zakładów produkcyjnych i podmiotów gospodarczych, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w celu zapewnienia prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności;
2. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu;
3. Zmniejszenie emisji substancji odorowych do powietrza związanych z działalnością przetwórczą oraz funkcjonowaniem obiektów komunalnych;
4. Ograniczenie odprowadzania zanieczyszczeń ze źródeł punktowych do rzek i jezior;
5. Zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrolę przewozów i stanu technicznego pojazdów oraz czasu pracy kierowców.

5.4. Strategia realizacji przyjętych celów

Wyznaczone cele ekologiczne, a w ich ramach kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Chojna, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych zadań ekologicznych na przestrzeni kilkunastu lat.

Zadania zostały wyznaczone na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy, przewidywanych kierunków rozwoju oraz informacji w zakresie planowanych inwestycji (dziedzina ochrony środowiska), które przekazane zostały przez Urząd Miejski w Chojnie, instytucje obligatoryjnie zajmujące się ochroną środowiska na obszarze gminy i Powiatu Gryfińskiego.

Z uwagi na szeroki zakres przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia wyznaczonych celów, z pośród wszystkich zadań ekologicznych wybrano pewną grupę zadań, którą należy realizować w pierwszej kolejności. Ich zestawienie stanowi krótkookresowy harmonogram - plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2008 (tabela 33).

Część pozostałych zadań ekologicznych będzie realizowana w okresie długoterminowym w ramach długookresowego harmonogramu – planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2009-2012 (tabela 34).

W harmonogramach realizacyjnych zestawiono cele i zadania ekologiczne dla gminy w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska.

5.4.1. Przyjęte kryteria wyboru zadań priorytetowych

W celu realizacji Polityki ekologicznej dla gminy Chojna konieczne było ustalenie harmonogramu prowadzenia zadań ekologicznych z rozbiem na zadania krótko i długookresowe oraz mechanizmy finansowo - ekonomiczne. Do najważniejszych kryteriów w skali gminy branych pod uwagę podczas sporządzania planu operacyjnego na lata 2004 – 2008 z perspektywą do roku 2012 należy wymienić:

- cele i kierunki wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa;
- zadania i kierunki zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego;
- zadania i kierunki zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfińskiego;
- kryteria przyjęte w Strategii rozwoju Powiatu Gryfińskiego;
- cele i zadania przyjęte w strategii rozwoju gminy Chojna;
- dysproporcje pomiędzy stanem wymaganym a aktualnym;
- wymogi wynikające z obowiązujących ustaw;
- okresy przejściowe wynegocjowane przez Polskę dot. ustawodawstwa Unijnego;
- możliwość uzyskania wsparcia finansowego z różnych źródeł;
- ponadlokalny wymiar przedsięwzięcia;
- obecne zaawansowanie inwestycji;
- potrzeby gminy ważne przy osiągnięciu zrównoważonego rozwoju;
- wielokrotna korzyść z tytułu realizacji przedsięwzięcia.

5.4.2. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych

W harmonogramach realizacyjnych przygotowanych dla gminy Chojna, poszczególnym celom strategicznym, w ramach wyznaczonych kierunków działań, przyporządkowano konkretne zadania z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w ramach harmonogramu krótko i długoterminowego.

W ramach wyznaczonych harmonogramów realizacyjnych, zadania podzielono na zadania własne gminy i zadania koordynowane. Opracowanie pn. „Wytyczne

sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” wydane przez Ministerstwo Środowiska w 2002 roku, definiuje wyżej wymienione zadania następująco:

- zadania własne gminy – przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy;
- zadania koordynowane - pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu i gminy, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym.

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na władzach lokalnych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych a także współpracę z pozostałymi partnerami, zarządzanie środowiskiem gminy Chojna przy pomocy Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu monitoringu.

Władze Miasta i Gminy pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest **funkcja regulacyjna**, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych. Władze pełnią również **funkcje wykonawcze** (zadania wynikające z ustaw) i kontrolne.

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska należą: standardy i normy środowiskowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna. Głównymi instrumentami finansowymi są opłaty ekologiczne, kary, fundusze celowe, ulgi podatkowe. Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

Zadania ekologiczne nie ujęte w żadnym z harmonogramów, a zamieszczone w części opisowej dotyczącej polityki ekologicznej, stanowią dla gminy dodatkową bazę możliwości realizacyjnych w ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska. Ich ewentualne wprowadzenie do harmonogramu może nastąpić na etapie przewidzianej Prawem Ochrony Środowiska (art. 14 ust. 2), po czteroletniej weryfikacji polityki ekologicznej państwa.